

El sector Logístic a Barcelona

Ajuntament de Barcelona

Edició
Ajuntament de Barcelona
Àrea d'Economia, Empresa i Ocupació
Llacuna 162
08018 Barcelona
www.bcn.cat/barcelonacreixement

Amb la col·laboració de

Institut Cerdà

Fotografies pàgs. 12 i 13: Juanjo Martínez.
Port de Barcelona

Disseny i maquetació: g.grafic

Barcelona, juliol de 2012

Índex

01.	Barcelona, centre mediterrani de la innovació	05
02.	10 raons per invertir a Barcelona	06
03.	El sector logístic a Barcelona i Catalunya	08
04.	10 raons per invertir en el sector logístic a Barcelona i Catalunya	
	01. Posició geogràfica privilegiada	10
	02. Important pol de producció i consum, i centre de distribució euroregional	12
	03. El Port de Barcelona	13
	04. L'Aeroport de Barcelona	14
	05. Les connexions ferroviàries	16
	06. La xarxa viària	17
	07. Àmplia oferta d'àrees específiques per a la logística	18
	08. Concentració d'operadors logístics	20
	09. Plataformes vinculades i grans projectes de ciutat	22
	10. Cultura en la recerca i la formació en l'àmbit logístic	24
05.	Enllaços d'interès	26

01

Barcelona, centre mediterrani de la innovació

Barcelona, situada al nord-est d'Espanya i a la riba de la Mediterrània, és una de les majors metròpolis europees i el centre d'una extensa regió metropolitana de més de 160 municipis, en la qual resideixen més de 4,8 milions d'habitants. És la capital econòmica, cultural i administrativa de Catalunya i encapçala una àrea emergent d'activitat econòmica al sud d'Europa de 17 milions d'habitants i més de 800.000 empreses. Aquesta regió euromediterrània, que inclou les Balears, València, Aragó i el sud-est de França, s'orienta preferentment a nous sectors estratègics, competitiu i internacionals, i es consolida internacionalment com una de les principals metròpolis europees.

Amb una àmplia tradició industrial i un dens teixit empresarial, Barcelona presenta una **estructura econòmica molt diversificada**. Els sectors més tradicionals conviuen amb els nous sectors d'activitat emergents, creant nous clústers de coneixement que prioritzen l'especialització i la competitivitat, s'orienten la internacionalització i contribueixen a l'economia dinàmica i innovadora de la ciutat, impulsant el lideratge estratègic de Barcelona en aquests camps.

El territori català acull més de 5.000 firmes internacionals i va rebre 135 projectes d'inversió estrangera al llarg de 2011, el 85% dels quals es van concentrar a l'àrea de Barcelona.

Atenent a la distribució del valor afegit brut segons les distintes branques d'activitat, Catalunya és, en el cas de la indústria, la comunitat autònoma amb major pes sobre el total espanyol (un 23,6%) i ocupa, respecte del sector serveis, la segona posició en quant al valor afegit brut nacional generat.

D'altra banda, l'índex d'activitat empresarial a l'àrea de Barcelona l'any 2010 va ser del 5,5%, xifra superior a la mitjana espanyola i europea, segons l'informe *Global Entrepreneurship Monitor* (GEM) 2010. L'activitat econòmica internacional de l'àrea de Barcelona està especialment impulsada per la Fira, el Port, l'Aeroport, el Consorci de la Zona Franca, el Consorci de Turisme de Barcelona, l'Ajuntament de Barcelona i els nous districtes d'innovació tecnològica.

Catalunya i Barcelona lideren l'avenç d'Espanya cap a l'economia del coneixement. Així, Catalunya concentra el 21,6% de les empreses innovadores

d'Espanya i el 22,5% de la despesa total de l'Estat en activitat innovadora. En aquest darrer aspecte i donada la importància de la innovació per al foment de la competitivitat, la productivitat i la internacionalització de les empreses, el sector logístic és un dels sectors clau per Barcelona i Catalunya.

Catalunya és el primer centre logístic del sud d'Europa i de la Mediterrània. Disposa d'una ubicació geoestratègica, una completa xarxa d'infraestructures -on s'interconnecten tots els mitjans de transport- i un teixit industrial i comercial que ofereix tots els serveis logístics que empreses, exportadors i importadors, i operadors internacionals necessiten.

A més, Catalunya compta amb prop de 33.000 empreses especialitzades en operacions logístiques i transport de mercaderies i amb una àmplia i connectada xarxa de plataformes logístiques. Pel que fa a la disponibilitat de recursos humans, en els últims anys Barcelona ha augmentat els recursos disponibles tant en educació especialitzada en les àrees relacionades amb el sector logístic, com en noves tecnologies i infraestructures disponibles per a la recerca, fet que assegura la disponibilitat dels perfils professionals més adients per al ple desenvolupament del sector.

02

10 raons per invertir a Barcelona

Barcelona ofereix elements molt diversos que la fan realment atractiva per viure, per treballar i per fer negocis. La ciutat és avui dia un emplaçament molt interessant per a noves activitats econòmiques. Algunes bones raons per invertir així ho indiquen

01. Localització geogràfica estratègica

A dues hores de França per carretera i a un dia de les principals ciutats europees. Porta del Sud d'Europa i capital de la Unió pel Mediterrani, disposa de port, aeroport, zona franca, parcs logístics, fira internacional i centre de la ciutat en un radi de només cinc quilòmetres.

02. Completa infraestructura de transport

Xarxa d'autopistes connectada amb Europa; aeroport de més ràpid creixement europeu; primer port espanyol connectat a la xarxa ferroviària europea en ample internacional i primer port de creuers d'Europa i la Mediterrània, ocupant la 4a posició en el rànquing mundial; densa xarxa de metro, ferrocarril i autobusos; tren d'alta velocitat que connectarà la ciutat de Barcelona amb la xarxa europea l'any 2013.

03. Centre d'una gran, dinàmica i diversa àrea econòmica

L'àrea de Barcelona concentra prop de 5 milions d'habitants. És la capital de Catalunya, amb 7,5 milions d'habitants, i és el centre de l'arc mediterrani, una gran àrea econòmica amb 18 milions d'habitants que concentra el 70% del PIB de Catalunya. És la sisena aglomeració urbana europea i la cinquena concentració industrial d'Europa. Catalunya compta amb prop de 7.000 empreses amb activitat innovadora, la majoria de les quals se situen a Barcelona i la seva àrea.

04. Inversió estrangera amb èxit

Barcelona és la sisena millor ciutat d'Europa per als negocis,* i l'any 2010 Catalunya va concentrar el 36% de la inversió estrangera a Espanya i comptava amb més de 5.000 empreses estrangeres, majoritàriament establertes a l'àrea de Barcelona.

05. Posicionament internacional reconegut

Barcelona se situa en posicions destacades dins de diferents rànquings internacionals, els quals en qualifiquen molt favorablement la realitat urbana, la capacitat d'atracció de capital estranger, el caràcter emprenedor i la qualitat de vida de què es gaudeix.

06. Recursos humans preparats per al futur

Barcelona compta avui amb un dels mercats laborals amb major massa crítica d'Europa en els sectors d'alt valor afegit; elevada productivitat, una de les més altes d'Europa segons l'OCDE; 8 universitats públiques i privades; diverses escoles de negoci de prestigi, com ESADE, IESE i EADA; 34 escoles internacionals; àmplia penetració de les noves tecnologies, i caràcter procliu a la innovació i la creativitat.

07. Excel·lent qualitat de vida

Per 14è any consecutiu, Barcelona segueix sent la primera ciutat d'Europa en qualitat de vida per als seus treballadors*. Clima estable, sol, platja, esquí; esplèndida oferta cultural i d'oci; xarxa de 4.500 institucions d'educació; sistema de salut modern i accessible. Fàcil accessibilitat i mobilitat amb transport públic i sistema de parcs naturals que envolta la ciutat.

08. Grans projectes urbanístics de futur

Una completa i renovada oferta de sòl intel·ligent per al desenvolupament de nous projectes d'activitat econòmica en els principals sectors de l'economia del coneixement, que està transformant més de 1.000 ha i 7 milions de m² de sostre a l'àrea metropolitana de Barcelona.

09. Una oferta immobiliària competitiva

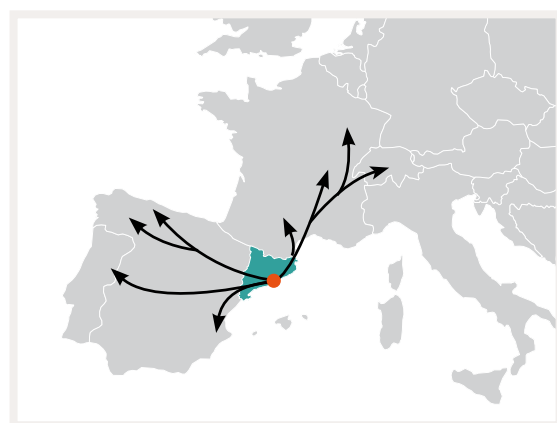
Àmplia oferta d'oficines, locals comercials i naus industrials amb una excel·lent relació qualitat-preu i amb un elevat índex d'ocupació.

10. Cooperació público-privada única

L'Ajuntament de Barcelona i el Govern català aposten decididament per les empreses; l'èxit en la tradicional col·laboració público-privada ha estat la clau de la transformació de Barcelona.

*Segons Cushman & Wakefield, *European Cities Monitor* 2011.

El sector logístic a Barcelona i Catalunya

El sector logístic és un sector clau per a l'economia catalana, tant com a sector econòmic en si mateix, com pel suport que dona a la resta del teixit productiu, fent-lo més competitiu, especialment en el mercat internacional.

Els principals elements que defineixen l'avantatge competitiu de Catalunya i Barcelona dins el sector logístic són:

Una localització geoestratègica:

Catalunya ha estat històricament terra de pas entre la Península Ibèrica, el Nord d'Àfrica i Europa, i aquesta funcionalitat es trasllada als nostres dies en forma de vocació logística d'abast continental. L'orografia articula l'espai català en dos corredors –Ebre i mediterrani– que s'encaminen vers Europa a través de la Jonquera i Portbou, pas pirinenc de l'est on la topografia permet un accés directe al centre de gravetat europeu.

La proximitat a un important mercat de consum: Amb prop de 7,5 milions d'habitants i un PIB de 209.727 milions d'euros (any 2010), Catalunya és un dels

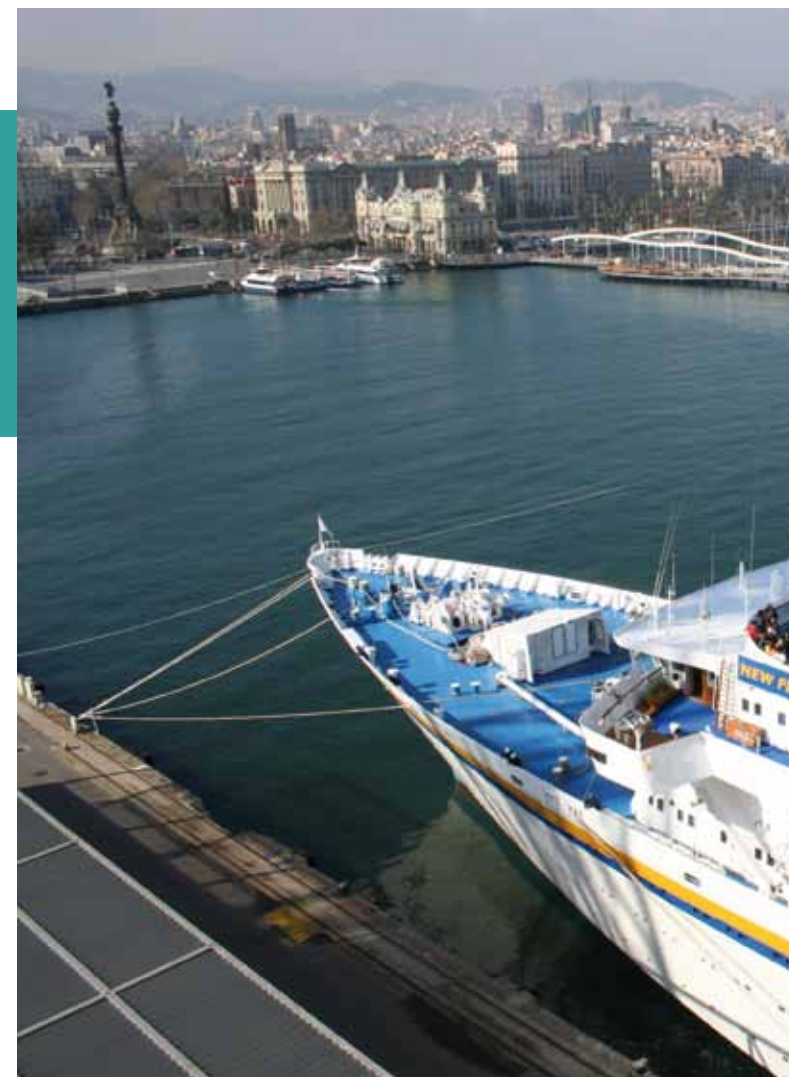
països amb major pes específic a l'Europa de les Regions. El 60% de la seva població està concentrada en una àrea de 25 km al voltant de Barcelona, l'anomenada Regió Metropolitana de Barcelona, que constitueix un dels àmbits metropolitans més dinàmics d'Europa. A banda del potencial consum local, la localització geoestratègica de Catalunya i Barcelona, fa òptima la distribució als principals mercats de consum del sud d'Europa.

L'existència d'un important teixit productiu: Catalunya ha estat sempre motor de l'economia espanyola amb una important activitat empresarial i industrial. Amb un 6,4% del territori estatal i amb un 16% de la població, l'any 2010 va generar el 25% del PIB industrial espanyol i va representar un 26% de les exportacions estatals.

L'existència d'una xarxa d'infraestructures en continu creixement, que potencia la interconnexió entre els diferents mitjans de transport, configurant un dels sistemes logístics intermodals més competitius d'Europa. L'any 2010 el sistema logístic va gestionar uns 400 milions de tones.

Una extensa i diversa oferta conformada per prop de 33.000 empreses a Catalunya especialitzades en operacions logístiques i en transport de mercaderies.

Una **xarxa de plataformes logístiques**, connectades de forma directa amb les grans infraestructures del país, i orientades a servir tant el mercat local com l'àmbit del sud d'Europa.

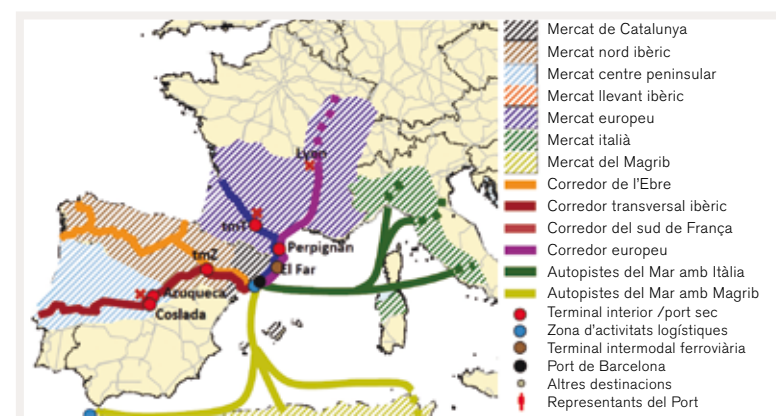
El present document té com a objectiu exposar les característiques bàsiques actuals i de futur del sector logístic a Catalunya i a la ciutat de Barcelona, mitjançant **10 raons estratègiques**:

- 01** Posició geogràfica privilegiada
- 02** Important pol de producció i consum, i centre de distribució euroregional
- 03** El Port de Barcelona
- 04** L'Aeroport de Barcelona
- 05** Les connexions ferroviàries
- 06** La xarxa viària
- 07** Àmplia oferta d'àrees específiques per a la logística
- 08** Concentració d'operadors logístics
- 09** Plataformes vinculades i grans projectes de ciutat
- 10** Cultura en la recerca i la formació en l'àmbit logístic

10 raons per invertir en el sector logístic a Barcelona i Catalunya

01. POSICIÓ GEOGRÀFICA PRIVILEGIADA

Catalunya és el primer centre logístic del sud d'Europa i de la Mediterrània. A més, amb la recent inauguració de les terminals de Lukoil i Meroil, també s'ha posicionat com la plataforma logística petrolera més gran del Mediterrani.

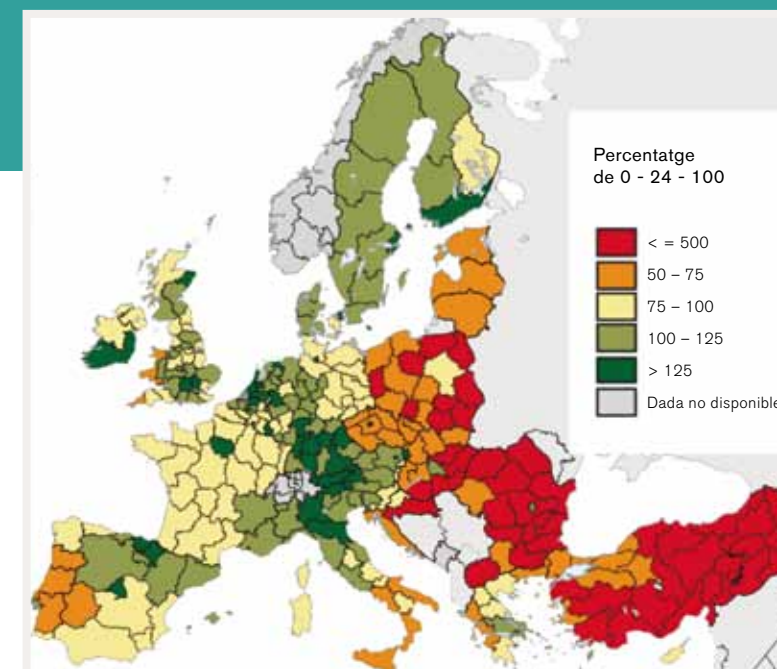
Catalunya disposa d'una ubicació geoestratègica, una completa xarxa d'infraestructures -on s'interconnecten tots els mitjans de transport- i un teixit industrial i comercial que ofereix tots els serveis logístics que empreses, exportadors i importadors, i operadors internacionals necessiten.

La posició geogràfica de Barcelona és privilegiada per al sector logístic degut a la proximitat a un important mercat potencial de producció i consum. Cal tenir en compte que:

- En un radi de 600 km es troben ciutats com Saragossa, Madrid, València, Tolosa de Llenguadoc, Perpinyà i Lió.
- A menys de 24 hores de distribució (uns 1.200 km), trobem ciutats com París, Milà o Lisboa.
- Mitjançant les comunicacions marítimes, a menys de 24 hores, Barcelona es troba connectada amb Gènova, Roma, Liorna i tot el nord del Magreb.

02. IMPORTANT POL DE PRODUCCIÓ I CONSUM, I CENTRE DE DISTRIBUCIÓ EUROREGIONAL

Catalunya, i en especial l'àrea metropolitana de Barcelona, són un dels principals centres de producció i consum del sud d'Europa, i configuren la sisena aglomeració urbana i la cinquena concentració industrial d'Europa. Catalunya compta amb una població propera als 7,5 milions d'habitants, i només la Regió Metropolitana de Barcelona en concentra 4,6 milions.

El producte interior brut (PIB) per càpita expressat en l'estàndard del poder adquisitiu (EPA)

A nivell de teixit productiu, Catalunya ha estat sempre motor de l'economia espanyola amb una important activitat empresarial i industrial. Amb un 6,4% del territori estatal i amb un 16% de la població, l'any 2010 va generar el 25% del PIB industrial espanyol i va representar el 26% de les exportacions estatals. A Catalunya destaquen tant la presència de centres productius d'importants empreses de renom europeu (Seat, Nissan, Celsa, Cordoni, Mango,...) com de centres de distribució pel sud d'Europa de grans multinacionals (Decathlon, Ikea, Inditex, Carrefour,...).

Barcelona, centre de distribució euroregional

Els canvis que s'han produït a les rutes comercials en els darrers anys, potencien Barcelona com a centre de distribució euroregional:

- Al segle XXI els principals fluxos comercials han canviat respecte

els darrers segles. Fins a aquest moment la principal ruta econòmica, ha estat la transatlàntica però en l'actualitat la ruta Àsia-Europa triplica l'anterior en tràfic de contenidors. Aquest fet, ha posat la Mediterrània en el centre de les principals rutes entre Àsia i Europa.

- El transport de mercaderies entre Àsia i Europa és molt més eficient i sostenible a través de la Mediterrània que mitjançant els ports del nord d'Europa. En aquests trajectes, la utilització del Port de Barcelona pot arribar a reduir el temps de recorregut en 3 o 4 dies respecte ports com Rotterdam o Hamburg, amb la conseqüent reducció del consum de combustible i les emissions de CO₂.

Adicionalment, cal tenir en compte que els fluxos comercials amb el nord d'Àfrica tindran tendència a augmentar i Barcelona assumirà un paper de lideratge en aquests tipus de trànsit.

03. EL PORT DE BARCELONA

El Port de Barcelona és un port de referència en l'àmbit mediterrani. El Port canalitza una quarta part del comerç exterior d'Espanya i tres quartes parts del de Catalunya. Es troba connectat amb més de 850 ports de tot el món a través de línies marítimes regulars consolidades amb el seu *hinterland* mitjançant una extensa xarxa d'infraestructures viàries i ferroviàries. La importància del Port de Barcelona no es redueix només a mercaderies, i actualment es configura com el 1er port de creuers d'Europa i la Mediterrània, ocupant la 4a posició en el rànquing mundial.

Actualment, el Port de Barcelona està duent a terme obres d'ampliació que permetran doblar la seva capacitat, tant quantitativament (molls, dics, grues, accessos) com qualitativament (noves línies marítimes, més serveis i connexions). Aquesta ampliació el dotarà d'una capacitat de gestió de 10 milions de contenidors (TEU) anuals, i va acompanyada de la construcció de nous accessos ferroviaris i viaris que assegurin la competitivitat de la nova terminal del moll Prat, operativa des de l'estiu del 2012, així com de la resta de terminals que es desenvoluparan properament.

El Port de Barcelona ha treballat intensament en els darrers anys per tal d'ampliar la seva àrea d'influència o *hinterland*. En aquest sentit, amb l'objectiu de donar servei als nous clients de les regions

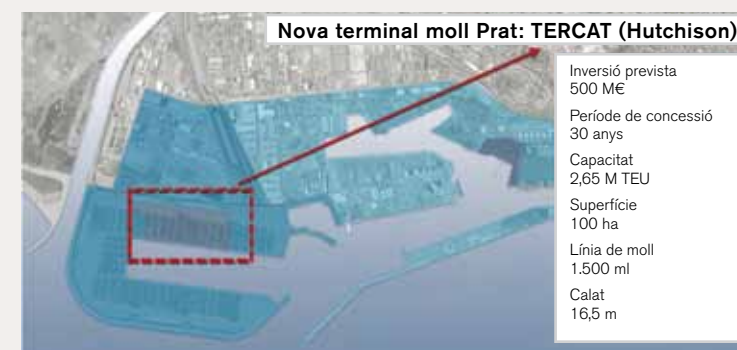
d'Aragó i Vall de l'Ebre, Madrid i centre de la Península Ibèrica, sud i centre de França, i nord d'Àfrica, el Port de Barcelona està implantant infraestructures de proximitat, situades estratègicament: les **terminals marítimes interiors**. Actualment es troben operatives les terminals de Saragossa i Tolosa de Llenguadoc, i es troba en procés de construcció una terminal interior a Madrid.

Les tres terminals es troben connectades per via ferroviària amb el Port de Barcelona. A més, el Port de Barcelona també opera a les terminals d'Azuqueca de Henares (Guadalajara), Coslada (Madrid) i Perpinyà –també connectades per ferrocarril amb el Port de Barcelona– i està desenvolupant la nova Terminal Intermodal Marítima Centro a Yunquera de Henares (Guadalajara) i una altra terminal a Vilamallà (Girona).

En línia amb l'estratègia d'ampliació del seu *hinterland*, es va posar en marxa l'any 2009 el servei ferroviari de contenidors Barcelona Express, que connecta en ample internacional el Port de Barcelona amb Lió (França). És destacable que durant 2011 el tràfic del servei Barcelona Express va experimentar un increment del 147% respecte l'any anterior i el tràfic ferroviari de contenidors va augmentar un 41%. Des de juliol de 2011 el Port també disposa d'un servei ferroviari amb Tolosa de Llenguadoc i Bordeus que des del passat mes de gener compta amb dues freqüències setmanals. Barcelona és l'únic port de l'Estat amb connexió ferroviària en ample internacional amb Europa.

AMPLIACIÓ DE LA INFRAESTRUCTURA PORTUÀRIA

Capacitat/any	2008	2015	Ampliació finalitzada
Tones	50 milions	85 milions	130 milions
Contenidors (TEU)	2,6 milions	5,5 milions	10 milions

04. L'AEROPORT DE BARCELONA

El Centre de Càrrega Aèria de Barcelona, situat a l'Aeroport de Barcelona-El Prat, es posiciona estratègicament en un dels grans *hinterlands* industrials i de consum d'Europa.

El Centre, amb una superfície de gairebé 40 hectàrees, té les seves instal·lacions organitzades a l'entorn de dues línies d'operació diferenciades. A la 1ª línia s'hi situen els operadors de *handling*, les companyies d'*autohandling* i els *couriers*, que operen a les naus amb accés directe a la plataforma. D'altra banda, la 2ª línia està formada per instal·lacions per als transitaris, un emplaçament ideal per als agents de càrrega relacionats amb les operacions de primera línia i per als operadors de la cadena logística del transport aeri en general.

El Centre de Càrrega Aèria de Barcelona, en constant expansió, es troba immers en les obres d'ampliació de la 1^a i 2ª línia, i hi ha planificada una tercera fase dins del seu Pla Estratègic.

L'any 2011 l'Aeroport de Barcelona va canalitzar prop de 100.000 tones, de les quals més del 50% van ser gestionades per les empreses UPS, Jade Cargo, CARGOLUX, European Air Transport (DHL) i Singapore Airlines. Un cop finalitzades les obres, l'Aeroport passarà a tenir capacitat per gestionar anualment més de 500.000 tones, fet que el convertirà en un dels majors polígons europeus de càrrega aèria.

L'Edifici de Serveis Generals allotja més de 130 empreses que intervenen en la cadena logística del transport aeri de mercaderies.

És el punt neuràlgic del Centre de Càrrega Aèria on es relacionen les més importants companyies aèries, GSAs, transitaris i agents de duanes, entre d'altres, tots ells instal·lats en règim de lloguer i a escassos metres

de les terminals de 1ª línia. L'edifici disposa d'un Centre de Negocis totalment equipat, i amb serveis bancaris, de restauració, etc.

Tanmateix, l'Administració Pública compta amb un centre destinat a oferir els serveis que intervenen en l'operativa aeroportuària, duana, serveis fitosanitaris, veterinaris i instal·lacions d'inspecció fronterera.

Finalment, i pel que fa al volum de passatgers, l'Aeroport de Barcelona va ocupar l'any 2011 el novè lloc en el rànquing d'aeroports europeus amb un total de 34,4 milions, un 17,8% superior a l'any anterior.

PRINCIPALS AEROPORTS EUROPEUS PER VOLUM DE PASSATGERS

Ciutat (aeroport)	Passatgers 2011
Londres Heathrow (LHR)	69.433.565
Paris Roissy (CDG)	60.970.551
Frankfurt (FRA)	56.436.255
Amsterdam (AMS)	49.754.910
Madrid (MAD)	49.644.302
Munic (MUC)	37.763.701
Roma-Fiumicino (FCO)	37.651.222
Istanbul (IST)	37.398.221
Barcelona (BCN)	33.668.048
Londres Gatwick (LGW)	31.378.644

Font: Airports Council International. Airport Traffic Report, 2011

05. LES CONNEXIONS FERROVIÀRIES

La xarxa ferroviària catalana, amb epicentre a Barcelona, es troba en un procés de transformació que ha potenciat el seu posicionament logístic i ferroviari. Els principals corredors ferroviaris de mercaderies ressegueixen les tradicionals vies de comunicació: principalment l'eix mediterrani (que connecta Catalunya amb França i Europa pel nord, i amb València pel sud) i el corredor de l'Ebre (corredor interior a la resta de la península).

A banda de la línia d'alta velocitat d'ample internacional i del tràfic mixt des de Barcelona a la frontera francesa, el govern d'Espanya ha endegat el Pla estratègic per a l'impuls del transport ferroviari de mercaderies, orientat a realitzar millores sobre les vies d'ample ibèric que van quedant en desús. Entre les línies d'actuació, destaca l'augment aconseguit en la longitud dels trens (de 450 a 550 m.) que transiten pel corredor de l'Ebre, amb l'objectiu final d'arribar a composicions de 750 m.

Catalunya compta amb una xarxa de terminals ferroviàries interconnectades, que acosten el mode ferroviari als grans pols de producció i consum del país. A banda de les terminals operatives mostrades en el mapa adjunt, cal destacar el projecte de construcció de la futura terminal intermodal de l'Empordà (El Far – Vilamallà). Aquesta terminal, amb 30 ha i un pressupost de 118 M€, es convertirà en el principal hub ferroviari a nivell estatal i permetrà un

impuls decisiu al transport ferroviari internacional, amb configuracions de trens de 750 m.

Les diverses accions exposades, han permès que Barcelona hagi estat la primera ciutat espanyola des d'on és possible desenvolupar serveis ferroviaris en ample UIC cap a Europa. Les actuacions en procés han afavorit que els serveis ferroviaris cap a Europa estiguin en plena efervescència. Més concretament, l'ample de via europeu ha permès augmentar de forma global un 23% el trànsit internacional ferroviari respecte l'any 2010. Entre aquests nous serveis, destaquen:

- El servei **Barcelyon Express**, uneix des de febrer de 2009 les dues terminals de contenidors del port barcelonès –TCB i Tercat– amb la terminal ferroviària de Naviland Cargo a Venissieux (Lió). El servei, que recentment ha incrementat la seva freqüència, ha transportat 1.458 contenidors en el primer trimestre

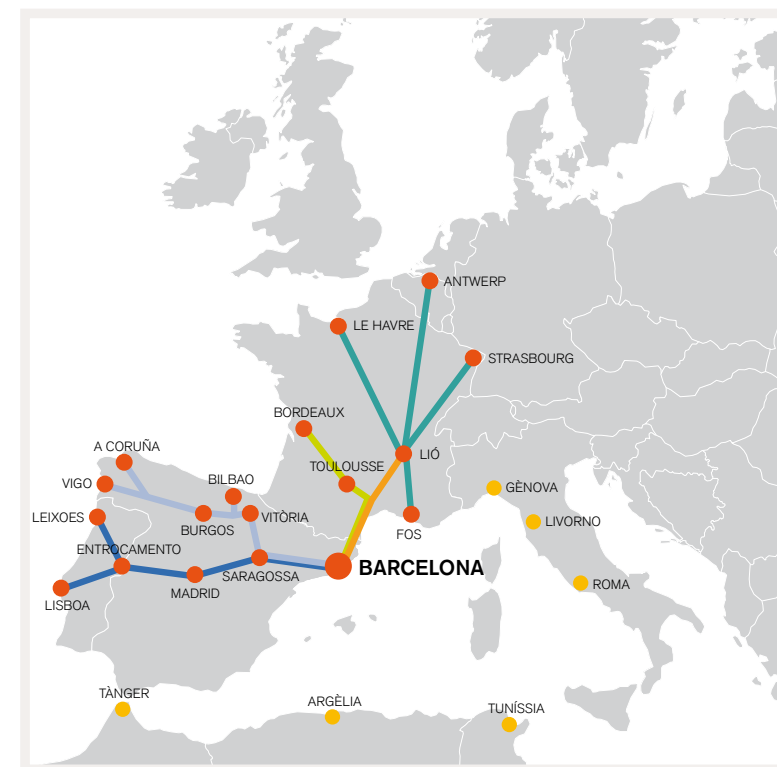
de 2011, xifra que es tradueix en un creixement superior al 150% respecte el mateix període de l'any 2010. Actualment i gràcies a l'ample europeu, els trens que circulen entre Barcelona i Lió són de fins a 630 m. (composició de 30 vagons).

- Recentment el servei ferroviari que connecta el **Port de Barcelona amb Tolosa de Llenguadoc i Bordeus** ha duplicat la seva freqüència, oferint dues sortides setmanals en cada sentit.

- Cal també destacar el servei **Barcelona-Suïssa a través de Milà** realitzats amb una freqüència de dues circulacions per sentit a la setmana, que es realitzen gràcies a l'acord amb l'operadora Hupac.

- Fa poc, s'hi ha afegit un nou trànsit que ofereix l'operador Hupac que connecta la terminal del **Morrot amb Anvers**, nus logístic fonamental a la zona del nord d'Europa. Aquest servei es realitza tres cops per setmana i es preveu que cada setmana transporti unes 4.500 tones.

CORREDORS FERROVIARIS

06. LA XARXA VIÀRIA

La situació geogràfica de Catalunya i el propi desenvolupament demogràfic i econòmic del país, doten les infraestructures viàries catalanes d'una funcionalitat estratègica a escala interna i externa: Catalunya per si sola ja és una gran generadora de fluxos, però la configuració com a porta europea de la Península Ibèrica la fa canalitzar també un important flux de pas.

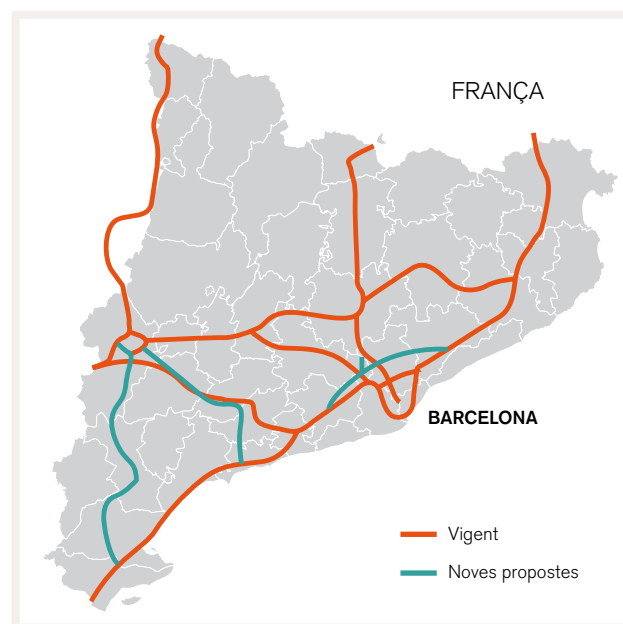
Catalunya és, en termes relatius, una de les regions amb major oferta de xarxa viària de gran capacitat, tant a escala espanyola com europea. Catalunya concentra el 13% de la xarxa viària de gran capacitat de l'Estat i el 2% de la de la UE, amb només un 6% i un 1% de la superfície de l'Estat i de la UE respectivament.

El país disposa de més 12.120 km de carreteres, de les quals 10.854 km corresponen a carreteres de caràcter capil·lar i 1.267 km són de vies d'alta capacitat. Aquesta xifra situa Catalunya en posicions capdavanteres a nivell europeu. Més concretament, pel que fa referència al ràtio de km d'autopistes per superfície, Catalunya es situa en la tercera posició del rànquing darrera d'Holanda i Bèlgica.

Aquesta posició de lideratge a nivell europeu es veurà reforçada a mig termini ja que el Pacte nacional per a les Infraestructures, preveu més de 600km addicionals d'autovies a l'horitzó 2020.

Les principals vies de Catalunya al servei del sector logístic són, d'una banda l'autopista del Mediterrani que travessa Catalunya connectant La Jonquera amb València passant per Girona, Barcelona i Tarragona. D'altra banda, destaca el corredor de l'Ebre format per l'A-2 i l'AP-2 que connecten Catalunya amb la resta de l'Estat a través d'un corredor interior.

La localització estratègica de Barcelona, proporciona la immediatesa de connexió amb la xarxa d'alta capacitat transeuropea a través de les vies capil·lars d'alta capacitat (B-20, C-31 Nord, C-31 Sud, C-33, C-17, C-58, A-2 i AP7).

07. ÀMPLIA OFERTA DE SÒL LOGÍSTIC

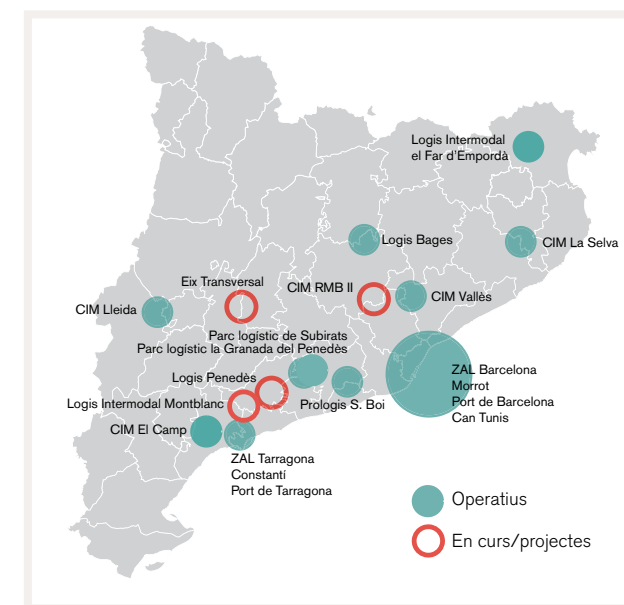
El notable increment de la demanda d'espais adequats per al desenvolupament d'activitats logístiques per part d'operadors especialitzats i empreses industrials, ha afavorit en els darrers anys un creixement sostenible del nombre d'àrees logístiques.

Catalunya encapçala el rànquing estatal de superfície per a activitats logístiques, amb una oferta un 80% superior a la de la segona comunitat en el rànquing a nivell estatal. Dins de l'àmbit de Catalunya, Barcelona representa gran part de l'oferta disponible de sòl, concentrant-ne al voltant del 75%. L'oferta de sòl logístic abasta des de plataformes intermodals centrades en la distribució al sud d'Europa, fins a plataformes amb vocació de distribució local.

El primer promotor de sòl logístic a Catalunya va ser el Port de Barcelona amb la creació de la ZAL (Zona d'Activitats Logístiques). Posteriorment han agafat gran relleu les actuacions de l'empresa pública de la Generalitat de Catalunya CIMALSA, així com promotors i gestors privats. Des-

taquen Coperfil, Abertis Logística, Proinosa i la multinacional Prologis. També cal destacar l'INCASÒL (Institut Català del Sòl de la Generalitat de Catalunya), que disposa de diverses parcel·les d'ús logístic arreu de Catalunya.

L'activitat logística es desenvolupa allà on hi ha majors nivells de producció i consum, pivotant al voltant de les infraestructures de transport que la fan possible. Així, a Catalunya el gruix de l'activitat logística es concentra a la Regió Metropolitana de Barcelona i a prop de les principals infraestructures de transport.

08. CONCENTRACIÓ D'OPERADORS LOGÍSTICS

El sector de la logística i el transport representa gairebé el 3% del PIB de Catalunya, i compta amb prop de 33.000 empreses en els diferents àmbits d'especialització, que facturen més de 14.000 milions d'euros.

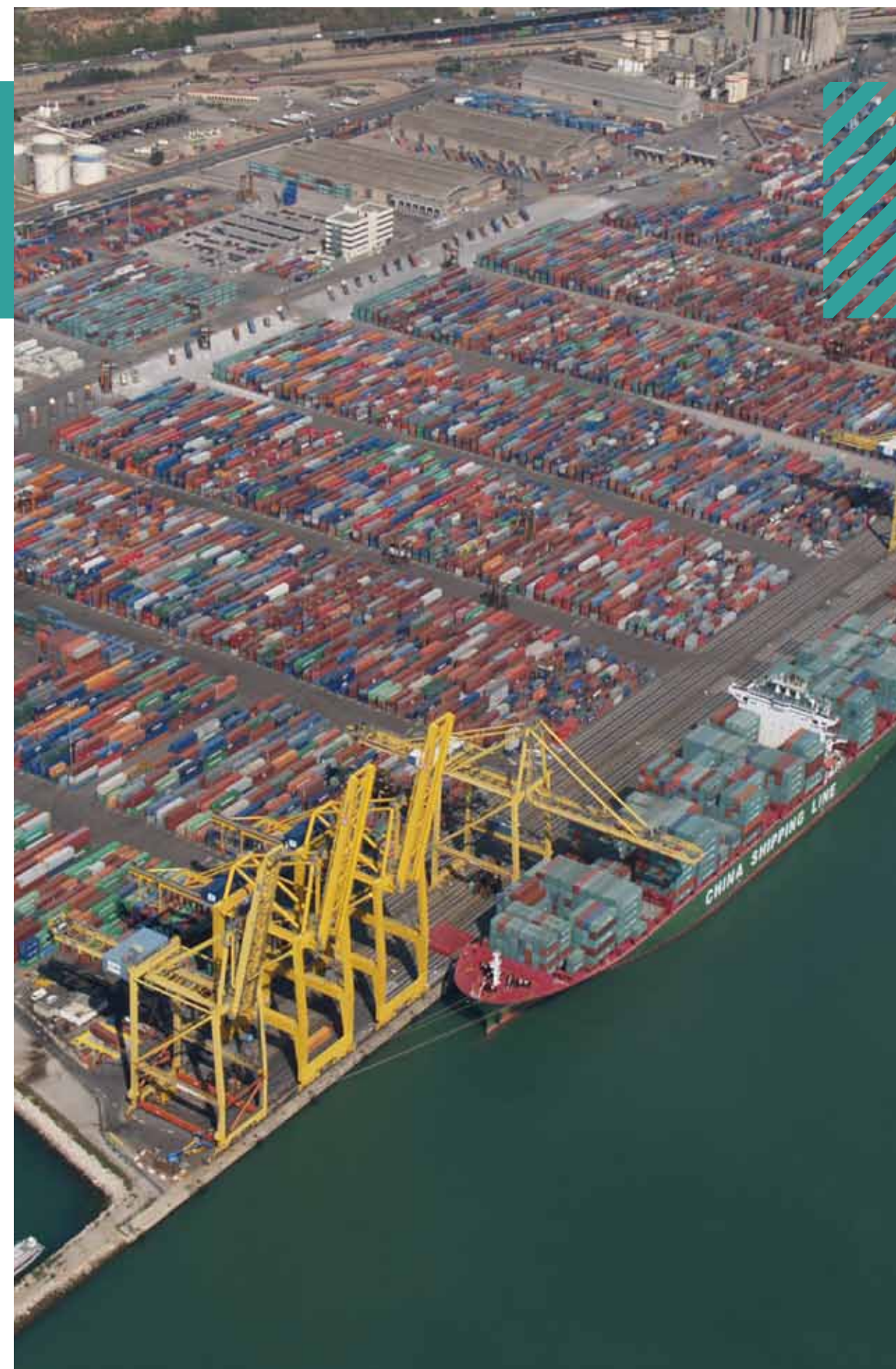
Entre les empreses que ofereixen serveis logístics, destaquen per la seva rellevància internacional:

- En l'àmbit del **transport de mercaderies**: Grupo Logista, DHL, FCC Logística, Gefco, Seur, Norbert Dentressangle Gerposa, etc.
- En l'àmbit del **dipòsit i emmagatzematge de mercaderies**: Kuehne & Nagel, Salvessen Logística, etc.

El sector logístic a Catalunya és actualment una activitat econòmica en si mateixa, que genera major ocupació que altres sectors tradicionalment arrelats al teixit econòmic català (cas dels sectors químic o del material de transport). En la darrera dècada, el sector ha estat impulsat per una taxa de creixement que en el cas del transport de mercaderies ha duplicat la del PIB.

Durant l'any 2010, el sistema logístic català va gestionar un volum de tràfic de mercaderies al voltant dels 400 milions de tones. Aquest volum es pot classificar en tres tipologies:

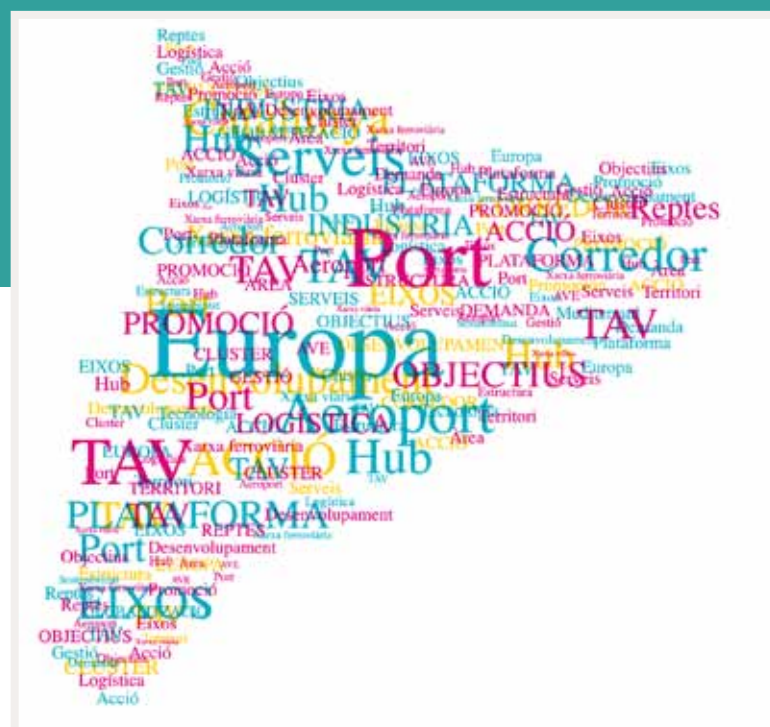
- El **Trànsit intern**, que es produeix dins de Catalunya, i que es troba impulsat per una intensa activitat productiva i de consum.
- **Trànsit amb origen o destinació Catalunya**, que inclou tant el tràfic amb la resta de la Península Ibèrica, com el trànsit europeu i intercontinental. Aquest trànsit és impulsat en gran mesura per la presència de dos ports de primer nivell (Barcelona i Tarragona), i per l'activitat de l'Aeroport del Prat.
- **Trànsit de pas**, derivat del posicionament estratègic de Catalunya, que canalitza bona part dels intercanvis comercials entre la Península Ibèrica i la resta d'Europa a través de la xarxa viària i ferroviària catalana.

09.

PLATAFORMES REFERENTS I GRANS PROJECTES DE CIUTAT

El sector logístic és el principal facilitador per al creixement del país. Una logística potent maximitza la competitivitat i la internacionalització dels sectors productius i facilita la creació de nou teixit industrial. Per aquest motiu, Barcelona compta amb diversos agents i projectes que treballen per dinamitzar, enfortir i consolidar el sector.

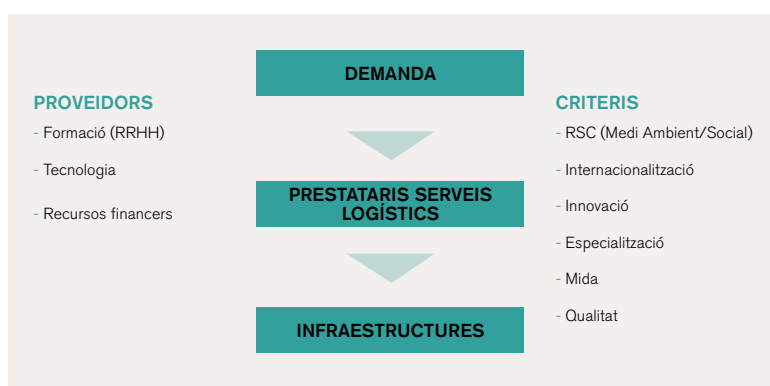

Barcelona-Catalunya Centre Logistic (BCL) és una plataforma, formada per prop de cent socis, que té l'objectiu de posar en valor i incrementar les potencialitats del sistema logístic català i **consolidar Catalunya com la gran plataforma logística del sud d'Europa i de la Mediterrània.**

BCL treballa per situar Catalunya com a referent europeu per als fluxos comercials amb Àsia, el Magrib i Sud-amèrica. BCL vol crear les condicions òptimes perquè s'implanti nova activitat industrial i logística i millorar la

competitivitat del sector en costos, qualitat i abast dels serveis. BCL fa de lobby davant les diferents administracions per accelerar la construcció de la xarxa d'infraestructures necessàries per al desenvolupament de l'economia. BCL realitza una tasca continuada d'anàlisi, debat i reflexió dins del sector i implica empreses, usuaris, planificadors i gestors de les infraestructures.

BCL concentra la seva tasca a potenciar la competitivitat del sistema logístic de Catalunya, mitjançant una visió que parteix de la demanda per incidir

en la millora contínua dels serveis
i les infraestructures logístiques.

L'eix principal de BCL és l'impuls de la logística com a **servei fonamental per a l'activitat productiva i comercial** de Catalunya i com a sector econòmic consolidat i amb projecció de futur. L'aposta logística de Catalunya es produeix en un entorn de forta competència entre territoris, per destacar com a **nodes competitius en la xarxa de l'economia globalitzada i interconnectada**. Les activitats logístiques i els transports són activitats indispensables al servei del creixement econòmic, per garantir una major **competitivitat en costos i serveis, i la màxima obertura** exterior de l'estructura productiva de Catalunya.

Consolidar aquests objectius requereix una **posició activa orientada a la millora constant dels factors que incideixen en la competitivitat** del sistema logístic, amb especial atenció a les infraestructures i la seva gestió i complementarietat, però també a d'altres factors que incideixen en la competitivitat de les empreses (formació, regulació, R+D+i,...).

Saló Internacional de la Logística (SIL)

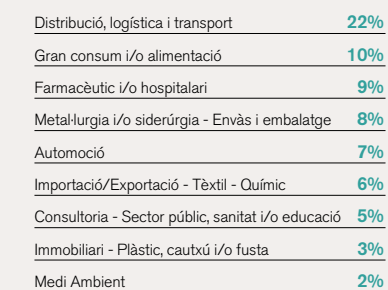
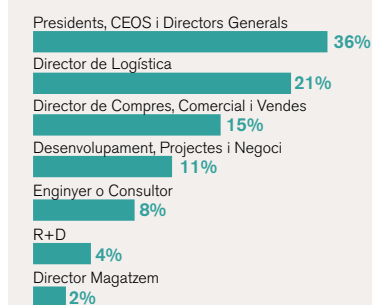
El Saló Internacional de la Logística i de la Manutenció és una punt de trobada de referència al sud d'Europa de les empreses del sector de la logística. Any rere any, augmenta la presència de professionals i empreses participants i de delegacions comercials internacionals de països com el Marroc, Turquia, Egipte, Algèria, Rússia o Tailàndia.

En la darrera edició, el SIL 2012 va demostrar el seu grau de consolidació amb més de 50.000 visitants professionals i 500 empreses participants

(un 45% d'internacionalitat amb representació de més de 40 països).

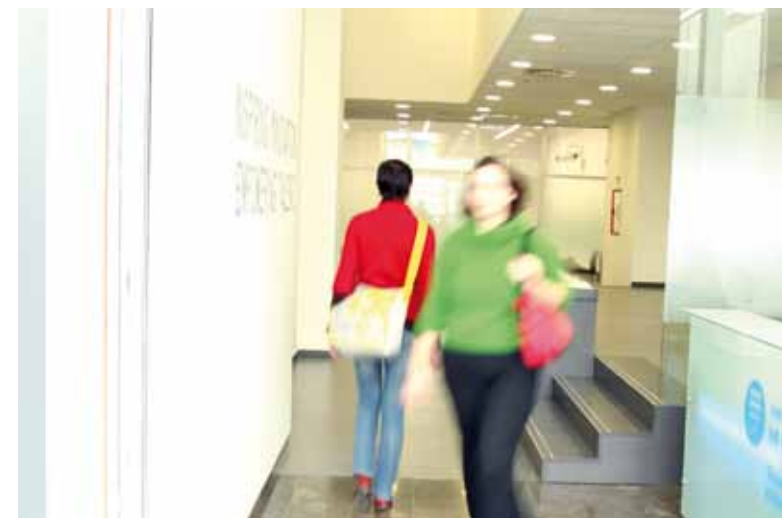
A més, el SIL va presentar el major programa de conferències del sector i les seves 16 jornades tècniques van assolir 3.500 assistents.

En un context de dificultats econòmiques, el SIL 2012 va superar la situació amb més de 800 entrevistes comercials entre directors de logística i empreses participants, i més de 1.500 sol·licituds d'entrevistes entre visitants. En global el SIL 2012 va generar una **xifra de negoci a l'entorn dels 2.000 milions d'euros.**

10. CULTURA EN LA RECERCA I LA FORMACIÓ EN L'ÀMBIT LOGÍSTIC

A Catalunya hi ha un ampli ventall d'oferta formativa en matèria logística que abasta des dels nivells superiors (postgraus i màsters) fins a la formació d'operaris de magatzem, així com una creixent activitat de recerca vinculada als mateixos centres educatius i centrada en diversos aspectes relacionats amb el sector de la logística.

Així doncs, al territori català podem trobar des de formació continuada per a la requalificació dels treballadors amb cursos de curta durada centrats en aspectes específics, fins a cursos de gestió i especialització. L'oferta formativa existent assegura la disponibilitat dels perfils professionals més adients per al ple desenvolupament del sector.

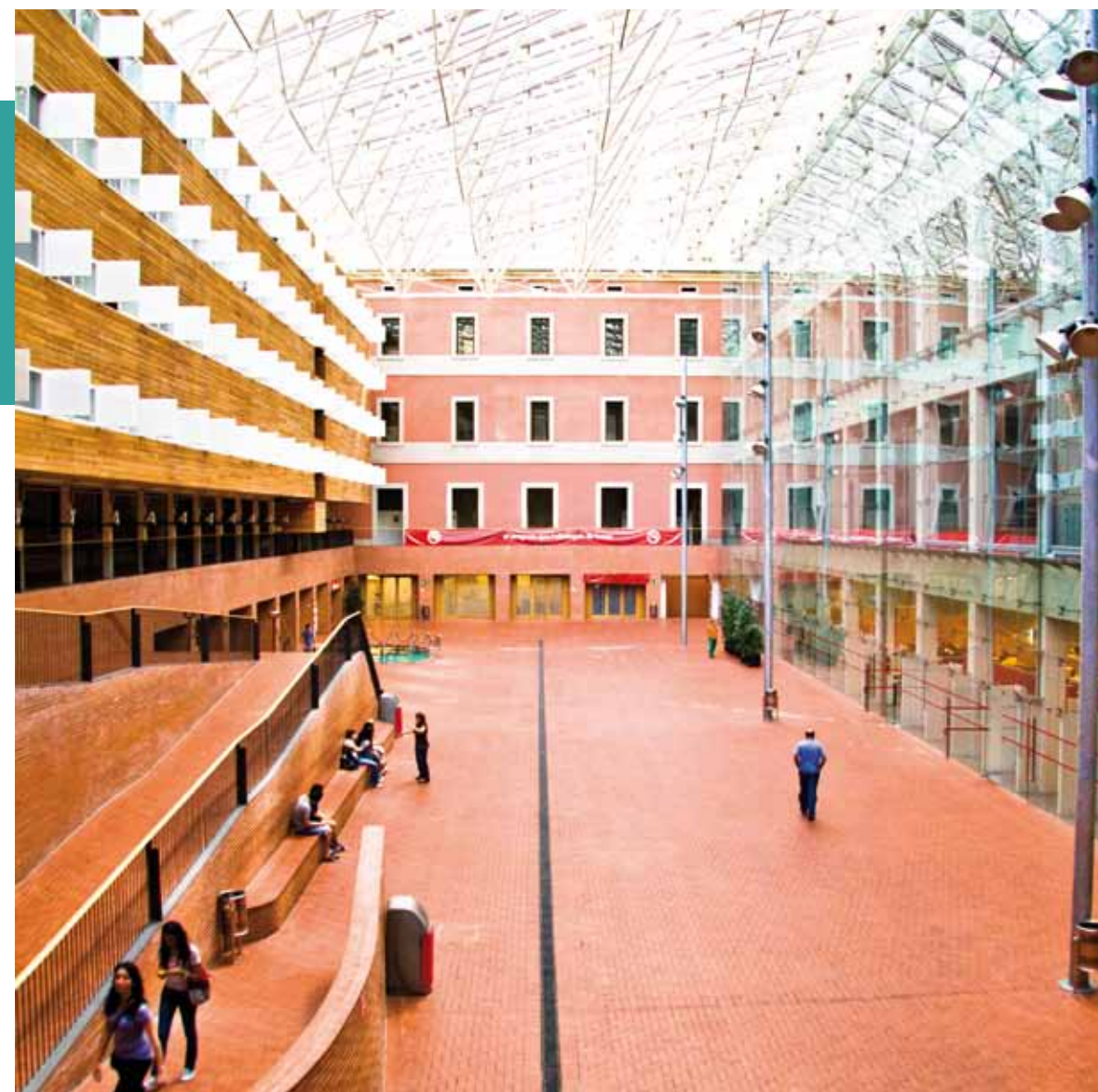
Quant a la diversitat de l'oferta, destaquen els següents centres, la titulació dels quals, en alguns casos, és avalada per l'ELA (European Logistics Association):

- **Escoles de negoci:** Esade i lese, entre d'altres.

- **Universitats públiques:** L'UPC (Universitat Politècnica de Catalunya), l'UPF (Universitat Pompeu Fabra), etc.

- **Centres de formació especialitzada:** Per exemple l'Escola Europea de Short Sea Shipping, que a través dels seus cursos forma els professionals en la comoditat, com a base per a un desenvolupament sostenible del sistema logístic europeu.

- **Institucions representatives del sector:** El CEL (Centro Español de Logística), l'ICIL (Institut Català en Investigació Logística), l'ILI (Instituto de Logística Internacional), etc.

Cal destacar que a l'oferta de programes de formació de màsters i postgraus, se li afegeix la carrera de Graduat Superior en Enginyeria Logística de l'UPC. Es tracta d'una carrera de segon cicle, integrada a l'Escola Técnica Superior d'Enginyeria Industrial de Barcelona de l'UPC, concebuda per donar formació tant en els àmbits de la tecnologia com de la gestió, i que està adreçada a persones amb estudis universitaris de primer cicle.

A banda de l'aspecte formatiu, els centres esmentats també contribueixen a la recerca en els diferents vectors que abasta la logística. Entre aquests es troben:

- **Centre Internacional d'Investigació Logística:** És fruit de la col·laboració entre l'IESE i Meculux, amb la vocació d'aportar a la comunitat empresarial els coneixements i tendències més avançats en cada moment, en la gestió de la logística integral.

- **Grups de recerca de l'UPC:** L'UPC compta amb nombrosos grups de recerca i d'innovació que afecten el camp de la logística i del transport. Destaca el departa-

ment d'organització d'empreses de què depèn el grup de recerca centrat en l'enginyeria d'organització industrial i logística industrial (EOLI).

- **CENIT:** En paral·lel amb l'UPC, el Centre d'Innovació del Transport o CENIT, de la mateixa universitat, ofereix moltes i variades línies de recerca relacionades amb el transport.

Enllaços d'interès

Organitzacions i associacions

Centres educatius

EADA- Escola d'Alta Direcció i Administració
www.eada.edu

ESADE Business School
www.esade.edu

IESE Business School
www.iese.edu

UAB (Universitat Autònoma de Barcelona)
www.uab.cat

UB (Universitat de Barcelona)
www.ub.es

UIC (Universitat Internacional de Catalunya)
www.unica.edu

UOC (Universitat Oberta de Catalunya)
www.uoc.edu

UPC (Universitat Politècnica de Catalunya)
www.upc.es

UPF (Universitat Pompeu Fabra)
www.upf.es

URL (Universitat Ramon Llull)
www.url.cat

Escola Europea de Short Sea Shipping
www.2e3s.eu

R+D+i i transferència de coneixement

CENIT (Centre d'Innovació del Transport)
www.cenit.es

ICIL (Institut Català d'Investigació logística)
www.icil.org

CIIL (Centro Internacional de Investigación Logística)
www.iese.edu/ciil

Institucions locals, autonòmiques i estatals

Agències locals

Ajuntament de Barcelona – Àrea d'Economia, Empresa i Ocupació
www.bcn.cat/barcelonacreixement

Port de Barcelona
www.portbarcelona.es

Barcelona Activa
www.barcelonactiva.cat

El Consorci de la Zona Franca de Barcelona
www.elconsorci.net

Mercabarna
www.mercabarna.cat

Pacte Industrial de la Regió Metropolitana de Barcelona
www.pacteind.org

Organismes autonòmics

ACC10 – Generalitat de Catalunya
www.acc10.cat

Centrals i Infraestructures per a la Mobilitat i les Activitats Logístiques (CIMALSA)
www.cimalsa.es

Ferrocarrils de la Generalitat de Catalunya
www.fgc.cat

Fundació Espanyola per a la Ciència i la Tecnologia (FECYT)
www.fecyt.es

Fundació Fòrum Ambiental
www.forumambiental.org

Organismes estatals

Aeroport de Barcelona-El Prat
www.aena.es

CDTI (Centre per al Desenvolupament Tecnològic Industrial)
www.cdti.es

CSIC (Consell Superior d'Investigacions Científiques)
www.csic.es

Ministeri d'Economia i Competitivitat
www.mineco.gob.es

Ministeri d'Indústria, Energia i Turisme
www.minetur.gob.es

Renfe Mercaderies
www.renfe.com/empresa/mercancias

Fonts de finançament

ACC10 – Generalitat de Catalunya
www.acc10.cat

Catalana d'Iniciatives
www.iniciatives.es

Institut Català de Finances
www.icfinances.com

Institut de Crèdit Oficial
www.ico.es

Avalis de Catalunya
www.avalis-srg.cat

ENISA (Empresa Nacional d'Innovació)
www.enisa.es

Organitzacions empresarials

Barcelona Centre Logístic Catalunya
www.bcncl.es

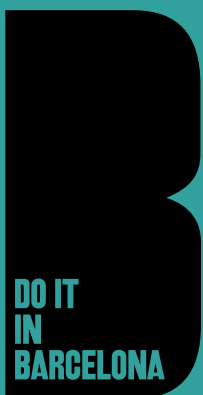
CEL (Centro Español de Logística)
www.cel-logistica.org

ILI Logística Internacional
www.ilionline.com

Amec
www.amec.es

Cambra de Comerç de Barcelona
www.cambrabcn.org

Amb el cofinançament de

Unió Europea
Fons Europeu de
Desenvolupament Regional
Una manera de fer Europa

Generalitat
de Catalunya